

živi k večem po 8 let v sužnosti. V hrano mu dajejo mravljinja jajca. Kadar v jeseni selilne ptice odhajajo v gorkejšje kraje, zapazimo tudi pri slaven v kletki nekako nemirnost. Plaho frfetá sem ter tja, ter kaže, da ima tudi on prirojen nagon k popotovanju. Zatorej pustimo ubogim pticam ljubo svobodo!

Anton Leban-Mozirski.

Junij in njegova roža.

(Obraz iz narave.)

Zdaj pa le na prosto, dragi moji! — Nastopil je pisani junij, okinčan z mnogobrojnimi in prelepimi cveticami, polhen sladkosti in veselja! A brzo, brzo, vi meščani; kajti kmalu pride kosec s svojim ostrim orožjem ter pokosí vse, zeleno in višnjava, rumeno in rudeče, travo in cvetice, male in velike. Vse, vse naše veselje pade pod ostro koso; niti jednej ne prizanese! Dela, kakor ona strašna smrtna kosa, ki kosí mlade in stare, bogate in ubožne, kneze in berače, kakor jej pride pod roko.

Užé se poslavlja lehka pomlad od nas in se umika resnemu, vročemu poletju. Kakor solzíce pri slovesu, takó visé rosne kapljice na cveticah in nekako mehkeje, rekel bi, tožeče se glási kosova pesen.

Tako je v našem življenji. Lehko in hitro kakor sladke sanje izgine vesela pomlad našega življenja in jedva se probudimo, užé stojimo na zoréčem žitnem polji.

Starodavna navada je, da o času, ko se solnce obrne in vzame pomladi gospodstvo, da je izroči poletju, zažgemo kres, veselimo se in rajamo. V gorah si poiščejo ljudje najvišji hrib, napravijo gromado, ter jo zažgó, da sveti daleč okoli po deželi. Ta navada — kdaj je nastala in kaj pomeni — ima mnogo različnih tolmačev. A kaj si bomo mislili mi pri tacih gorečih ognjih? Kaj, ko bi bili vrhovi gorá darilniki, na katerih puhté darovi, ki je prinašamo Gospodu v zahvalo za toliko dobroto, da nam je dal doživeti začetek veselega poletja.

Kdor stoji sam na pragu iz jedne dóbe svojega življenja v drugo ter stopi iz mladosti v zrelejšo starost, ta naj tudi v svojem srci zažgé kres; kajti ravno zdaj mora Gospodu življenja prinesiti dar zahvale in prošnje.

Zažgimo tudi mi kres in sicer kres v svojem srci, naložimo na ogenj vse stare grehe in razvade, da pogorí vsa grdoba, ter sklenimo hoditi po jedino pravem poti. Iz pepela požene kal čednosti in veselili se bomo njenih plodov.

A dosti o tem. Idimo zdaj nabirat cvetic. Ali jo vidite kraljico cvetic! To hočemo denes dostojno počestiti.

Roža ali vrtnica je kraljica v kraljestvu cvetic. In tega imena ne nosi po nevrednem. Plemenito, polna miline in ljubeznjivosti gleda s svojega prestola na podložnice. Lepo svetlo ima obleko in šapelj iz samih demantov, ki padajo vsak dan vnovič iz nebes, da nakítijo vsako jutro njeno čelo. Dobrovoljno in ljubeznjivo deli prijetno vonjavo vsem, ki se jej bližajo. A gorjé mu, kdor se upa nevredno stegniti roko po njej in se je dotakniti, kakor da bi bila priprosta, navadna cvetica. Straža z ostrimi sulicami jo obdaja in varuje pred sovražnimi napadi ter rani vsacega, kdor se jej predrzno bliža.

Roža je posebne lepote med cveticami; zatorej se ne imenuje po nevrednem lepoticica vseh rastlin, dovršena vonjava, biser v trnjevej posodi,

prijateljica zvezd itd. Njena prvotna domovina je Perzija. Užé stara ljudstva so dajala roži predstvo v rastlinstvu in ni je bilo slovesnosti, ki bi se bila obhajala brez teh lepih cvetic. Scipijon, rimski vojevoda, bil je premagal mesto Kartago. Vojaci 8. krdela so se najbolj odlikovali pri obleganji in so vzeli prvi zastave sovražnemu vodji. Spomin na to zmago je obhajal Scipijon veličastno in je zapovedal hrabrim vojakom 8. krdela, da ves dan nosijo slavnostni venec iz dehtečih vrtnic v roki. Tudi Scipijon mlajši je po razdejanji Kartage dal svoj slavo zmagoviti voz okinčati z rožami, ki so oznanovale imenitno zmago nad pruskim sovragom. Tako častno mesto je imela roža užé pri starih narodih in ali nij tudi pri nas kinč in biser vrtov? — Če je pa užé zunanost rože tako lepa, gotovo nam daje tudi kak lep nauk. — Nekateri menijo, da je bila roža v začetku stvarjenja brez trnja v svetem raji. A ko se je po prvem grehu vse izpremenilo in je zemlja postala žalostnejša, obrasli so tudi rožo trni, ki so jo izpremenili v podobo človeškega življenja. Kakor nij nobena roža brez trnja, tako tudi nij nobenega veselja brez bridkosti.

Mnogobrojna in razširjena je družina te prelepe cvetice. Kdo sošteje vse njene sestre in hčerke, vnukinje in tetke, dvorjanke in hišne? Svoja prebivališča imajo po vrtilih in sobah, na prostem in v posodah, — dá, nekatere bivajo celó po gozdih in logih. O teh poslednjih naj vam še nekoliko povem.

Šipek (*Rosa canina*) je povsod domá, v gozdih in germovjih, ob potih in stezah. Da to cvetico nekateri imenujejo „babji zob“ ali celo „pasja roža“ — to nij po pravici. Znabiti jej je kak učen gospod botanikar, katerega je v prst zbodla, iz maščevanja dal to gerdo in nepristojno imé. A mi jo rajše imenujemo „šipek“ in se radujemo njenega nežnega krilca, ki je v popku kaj lepo zganjeno in obrobljeno z blede-rudečimi, pernato-nacepljenimi roglji. A le malo časa traja njeno cvetje! Včeraš še, ko je večerna rosa škropila njene zelene listke, bil je popek še zaprt, a denes zjutraj v prvih solčnih žarkih se je užé pretrgal zeleni plašček, rudeča peresca se stegnejo na k višku in poldansko solnce razprostre naposled petero rahlih peresec. Ljubka cvetice se zdaj raduje v solnčnem žaru, igra se in šali s sapicami, sprejema gostoljubne žuželke in metuljčke ter se topí v sreči in veselji. A kako minljivo je veličestvo, kako nestalna sreča! Po poludansko solnce užé prebledí rudeče listke lepega cvetja, utrujeni se nagnó k tlam — in predno se povrne večer, ki je je videl včeraš še v popku, užé ležé razmetani po zelenej travici. Sapice, ki so se nekoliko ur poprej še laskale ljubkim evetovom in se prijetno igrale z njimi, podé zdaj zaničljivo vele liste po zraku. A grmiček nosi zdaj mesto lepih evetov ravno toliko sadov, ki se v jeseni lepo porudeče in so pod imenom „šipečje“ znani.

Naš samotno cvetóč šipek je pri vsej svojej pohlevnosti zeló priljubljena cvetice; dasi ima ostre trneke, upajo si vendar najnežniše ročice trgati je. Kadar vidimo to cvetico ločeno od sveta cveteti po grmovji, ali se nam ne dozdeva, kakor bi nam hotela govoriti o mirú in sreči, katero uživa v samoti, da si le kratek čas svojega življenja?

Naj bi bili tudi vi, ljubi moji otroci, vedno tako tihi, in v svojih lepih lastnostih in čednostih tako krasni in ljubezujivi, kakor so prijetno dehteče rože.

D. Majarón.